

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KEREITI YA 11

PUDUNGWANA 2015

**SESOTHO PUO YA LAPENG – PAMPIRI YA 1
MEMORANTAMO**

MATSHWAO: 70

Memorantamo ena e na le maqephe a 7.

KAROLO YA A: TEKOKUTLWISISO**POTSO YA 1****TEMA YA A:**

- 1.1 Ditaba di ne di senyehile. ✓ (1)
- 1.2 Ho shobedisa ha Moratehi ✓ (1)
- 1.3 Lebenkeleng ✓ (1)
- 1.4 Wa Serobebe ✓ (1)
- 1.5 Mponeng ✓ (1)
- 1.6 Mosebetsing ✓ (1)
- 1.7 O ile a mmita a re o na le molaetsa ka tlong. ✓ (2)
- 1.8 Ke hobane Moratehi e ne ntse e le mohlankana wa hae. ✓✓ (2)
- 1.9 Ba ile ba thiba Kgohlopo ha a ne a leleka Disemelo. ✓✓ (2)
- 1.10 Ho tshwanetse hore e be o tlile a ntse a ithaburanya a lla. ✓✓ (2)
- 1.11 Tjhe, Ngwetsi e ye e fuwe kwae pele e ka etsa mesebetsi ya lelapa leo. ✓✓ (2)
- 1.12 Tjhe, hobane ha a fumane ditlhohonolofatso tsa batswadi.
E, ke yona e etsang hore banana ba fumane lenyalo ka potlako. ✓✓ (2)
- 1.13 Ke ne ke tla baleha, ke ye heso.
Ke ne ke tla dula ke bone hore na Kgohlopo o tla qetella a entse jwang. ✓✓
(Amohela a mang maikutlo a nepahetseng) (2)

TEMA YA 2

- 1.14 Ke letsatsi la mokete wa lenyalo. √√ (2)
- 1.15 Ka lesale monwaneng. √ (1)
- 1.16 A. √ (1)
- 1.17 Temeng ya pele ho nyalanwa ka tsela ya tjhobediso ha temeng ya bobedi ho nyalanwa lenyalo le lesweu. √√ (2)
- 1.18 E susumelletsa batjha ho nyalana lenyalo le lesweu. √√ (2)
- 1.19 Temeng ya bobedi, hobane ke ona o fumanang ditlhohonolofatso tsa batswadi.

KAPA

Temeng ya pele, hobane o potlaka ebile ha o na ditshenyehelo tse ngata. √√

(Amohela a mang mabaka a nepahetseng) (2)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: KGUTSUFATSO**POTSO YA 2**

Dintlha tse ding tse ka hlahang.

Fumanela bana dibuka tse lekaneng dilemo tsa bona. Batlela bana dibuka tse nang le dikahare tse tsamaellanang le dikgahleho tsa bona. Hlakisa ditaba tsa buka ka moo di etsahalang ka teng. Tabolela ngwana hao dintho tseo a di ratang makasining kapa koranteng eo o e balang, buang ka tsona ha morao. Buisanang ka seo le se balang, le ka mehopolo ya lona. Ngwana o tshwanela ho bala dibuka hore a fumane tsebo e ngata eo a tla e hloka sekolong. Kgothalletsa ngwana hao ho ya laeaborare beke le beke hore a fumane thuso e phethahetseng mesebetsing ya sekolo.

Mantswe: [96]

	Qotso	Mantswe a maitluti
1.	Sena se ka phethahala ka ho fumanela bana dibuka tse nepahetseng ho ya ka dilemo tsa bona e le hore ba tsebe ho di utlwisisa hantle le hore ba se ke ba teneha.	Fumanela bana dibuka tse lekaneng dilemo tsa bona.
2.	Bana bohle ba na le dibaka tse ba kgahlang ka hoo batswadi ba tshwanela ho sheba dintho tse kgahlang bana mme ba ba batlele dibuka tse nang le dikahare tse tshwanelehileng ho ya ka dikgahleho tsa bona e le hore ba tle ba thahaselle ho bala kgafetsa.	Batlela bana dibuka tse nang le dikahare tse tsamaellanang le dikgahleho tsa bona.
3.	Nnetefatsa hore o balla hodimo le ka mafolofolo ka moo o ka kgonang mme o kenye letsoho dibapading.	Hlakisa ditaba tsa buka ka moo di etsahalang ka teng.
4.	Ha o bala makasini kapa koranta mme o kopana le ntho eo ngwana hao a e ratang, e tabole mme o e boloke hore le tlo bua ka yona ha morao.	Tabolela ngwana hao dintho tseo a di ratang makasining kapa koranteng eo o e balang, le bue ka tsona ha morao.
5.	Balang pale le qoqe ka yona le be le bue ka mehopolo ya lona.	Buisanang ka seo le se balang, le ka mehopolo ya lona.
6.	Ho bala dibuka ho fa ngwana tsebo e ngata eo a tla hloka ho e sebedisa sekolong.	Ngwana o tshwanela ho bala dibuka hore a fumane tsebo e ngata eo a tla e hloka sekolong.
7.	Etsa hore ho ya laeaborare e be taba ya beke le beke hobane hona ho tla thusa ngwana hao hore a be le bokgoni ba ho leka dihlooho tse fapaneng kapa ho fumana dibuka tseo a tla di sebedisetsa projeke ya sekolo.	Kgothalletsa ngwana hao ho ya laeaborare beke le beke hore a fumane thuso e phethahetseng mesebetsing ya hae ya sekolo.

Tataiso mabapi le ho tshwaya:

- Moithuti a ngole ka mokgwa wa seratswana se momahaneng.
- A ngole ka mantswe a hae empa a sa fetole moelelo wa tema.
- A ngole lenane la mantswe qetellong ya kgutsufatso ya hae.

Matshwao

Matshwao a 7 ho dintlha tse supileng.

Matshwao a 3 a puo.

Matshwao kaofela a 10.

Ela hloko:

- Ha a sa ngola palo ya mantswe a se nkelwe matshwao.
- Ha kgutsufatso e le kgutshwane haholo empa dintlha di hlahella, mo abele matshwao kaofela a dintlha le puo.
- Ha e le telele haholo, bala ho fihlela mantsweng a mahlano ho feta 90, ebe o tlohela tse latelang.
- Mo abele matshwao a lekaneng ho ya ka sekala.
- Ha a ntshitse dipolelo di le jwalo tsa tema empa di nepahetse, o fumana matshwao a mararo a puo.
- Ha a tswile lekoteng ha ho letho leo a le fumanang.
- **Kabo ya matshwao e tjena:**
- Dintlha tse 1 ho ya ho tse 3 – fana ka letshwao le le leng la puo.
- Dintlha tse 4 ho ya ho tse 5 – fana ka matshwao a mabedi a puo.
- Dintlha tse 6 ho ya ho tse 7 – fana ka matshwao a mararo a puo.

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C: THUTAPUO LE TSHEBEDISO YA PUO**POTSO YA 3: PAPATSO**

- 3.1 Vaseline men face even tone expert. ✓ (1)
- 3.2 Ho laola oli ya letlalo ✓/ho monya mafura a letlalo. (1)
- 3.3 E ba motle. ✓ (1)
- 3.4 Banna ✓ (1)
- 3.5 E o siya o se na matheba, o ena le letlalo le sa benyeng. ✓✓ (2)
- 3.6 Mongolo o moholo le setshwantsho. ✓✓ (2)
- 3.7 E, hobane e na le face wash e laolang oli letlalong la banna. Tjhe, empa feela e le tsela ya ho tsamaisa kgwebo. ✓✓ (2)
- [10]**

POTSO YA 4: KHATHUNU

- 4.1 24 Loetse ✓ (1)
- 4.2 Moaparo ✓ (1)
- 4.3 Basotho ✓✓ (Amohela tse ding tse nepahetseng) (2)
- 4.4 C (thabile). ✓ (1)
- 4.5 Letsatsi leo merabe yohle e bontshang botjhaba ba yona. ✓✓ (2)
- 4.6 Le susumelletsa setjhaba ho ba motlotlo ka botjhaba ba sona. ✓✓ (2)
- 4.7 E, hobane ke moo batho ba ithutang haholwanyane ka botjhaba ba bona le ba merabe e meng. ✓✓ (2)
- (Amohela le a mang maikutlo a nepahetseng.)
- [10]**

POTSO YA 5: TEMA E NGOTSWENG

- 5.1 Masokwana ✓ (1)
- 5.2 Bashanyana le bahlankana ba ne ba dumelletswe ho kena papading eo. ✓✓ (2)
- 5.3 **Bona** ba dumela hore ka ho etsa jwalo, pula e tla na. ✓ (1)
- 5.4 Ba ile ba fihla ba batla ka mahlo ka seotlwaneng. ✓✓ (2)
- 5.5 Basatsana ✓ (1)
- 5.6 Kgahlanyetsa ✓ (1)
- 5.7 Nna ke rata ho dula mona haeso. ✓ (1)

Batho ba nang le mona ha ba batle ho bona ba bang ba tswellela bophelong. ✓

(1)
[10]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 30
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 70